Aida

vanemuine.ee

promfest.ee

GIUSEPPE VERDI OOPER

Aida

LIBRETO ANTONIO GHISLANZONI

PÄRNU RAHVUSVAHELISE OOPERIMUUSIKA FESTIVALI PROMFEST JA
VANEMUISE TEATRI KOOSTÖÖPROJEKT

ESIETENDUS 20. MAIL 2015 VANEMUISE VÄIKESES MAJAS
22. MAIL PÄRNU ENDLAS JA 12. AUGUSTIL BIRGITTA FESTIVALIL TALLINNAS
MAAILMA ESIETTEKANNE 1871 KAIROS

MUUSIKAJUHT JA DIRIGENT ERKI PEHK
LAVASTAJA JA KUNSTNIK MADIS NURMS
KOREOGRAAF TEET KASK
VALGUSKUNSTNIK MARGUS VAIGUR (ENDLA)
LIIKUMISJUHT JELENA KARPOVA (VANEMUINE)

DIRIGENDI ASSISTENDID MARTIN SILDOS, TAAVI KULL (VANEMUINE)
KUNSTNIKU ASSISTENT HELIN TIKERPUU
KONTSERTMEISTRID MARGUS RIIMAA, KATRIN NUUME (VANEMUINE)
KOORMEISTRID PIRET TALTS (VANEMUISE OOPERIKOOR), KADRI LEPPOJA (TARTU NOORTEKOOR)
INSPITSIENDID ÜLLE TINN JA KAISA RIIVALD
TIITRID RAGNE SAUL
KAVALEHE KUJUNDUS ANDRA SEEPTER
FOTOD PROOVIDEST REET SAU
PROMFESTI OOPERITE FOTOD ANTS LIIGUS
OÜ TULEKILD ILUTULESTIKUD

SOLISTID
AIDA – JOMANTE ŠLEŽAITE (LEEDU)
AMNERIS – ANŽELINA ŠVATŠKA (UKRAINA)
RADAMES – EDUARD MARTÕNJUK (VALGEVENE)
AMONASRO – SAMSONS IZJUMOVS (LÄTI)
RAMFIS – ROMANS POLISADOVS (LÄTI)
EGIPTUSE KUNINGAS – MÄRT JAKOBSON (VANEMUINE)
SÕNUMITOOJA – REIGO TAMM (VANEMUINE)

VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER JA OOPERIKOOR NING TARTU NOORTEKOOR

VANEMUISE OOPERIKOOR

PEAKOORMEISTER PIRET TALTS

KONTSERTMEISTER KATRIN NUUME

I SOPRAN MERLE AUNPUU, KAJA ILMJÄRV, MILVI LUIK, HELEN NÕMM, LUULE VEZIKO, HELEN HANSBERG

II SOPRAN MARIKA VILLEMSON, ANNE VILT, ELIN KAIV, SIIRI KOODRES

I ALT KATRIN KAPINUS, VAIKE LÄTT, EVE KIVISAAR, MAIRE SAAR, INGE ÕUNAPUU

II ALT LIINA TORDIK, AIME ROOSILEHT

I TENOR RAINER AARSALU, MATIS MERILAIN, EDGAR MIKKEL, OLIVER TIMMUSK

II TENOR GERMAN GHOLAMI, IVAR SAKS, ALO KURVITS

BARITON ENDEL KROON, RISTO ORAV, ELMAR POOL, RUUDO VAHER

BASS ANDRES ROSS, UKU-MARKUS SIMMERMANN, MARGUS TOODE

TARTU NOORTEKOOR

JOHANNES PÄRTEL TRUUSALU, MAX LINNAMÄGI, ROLAND REINVALD, GREGOR RANDLA,
PRIIT PIIR, AIVO TOOTS, MEELIS PIHLAP, JAAN KOORT, MADIS KASPAR NIGOL,
OTT VILSON, JULIUS RAAMAT, MARKUS RAUDKIVI, MARKUS VEINLA

ORKESTER
VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER
MUUSIKAJUHT JA PEADIRIGENT PAUL MÄGI

I VIIUL KADRI SEPALAAN (KONTSERTMEISTER), LAURA MIILIUS, ANDRI ANNUS, EVA-MARIA SUMERA, EVELIN TAMMIKU, MARIA KESVATERA, KATTRIN OJAM, ANNE VELLOMÄE, HELENA VALPETERIS, LUCIA S. ALFONSO
II VIIUL ANNA SAMSONOVA, JUAN JOSE RESTREPO DUARTE, SIRLI LAANESAAR, HILLE NIILISK-REES, ŽANNA TOPTŠI, DENIS STRELKOV, OLGA ALFEROVA
VIOOLA KADRI REHEMA, SVETLANA NUKKA, HANNO-MAIT MAADRA, NIINA METS, MERIKE OTS, TIINA ENNIKO
TŠELLO LAURI SÕÕRO, ENNO LEPNURM, HELI ILUMETS, AIKE RANDMANN, MARINA PELEŠEVA, MARKUS ALTROV
KONTRABASS LINDA VILLER, AIVAR EIMRA, JAANUS ROOSILEHT, JAANUS SINIVÄLI
HARF KAI VISNAPUU
FLÖÖT KARINA VOLOŠINA, HEILI MÄGI, KERSTI PERANDI, MARGUS KITS
OBOE ANNA ŠULITŠENKO, MAIMU KAARDE
KLARNET MARGUS VAHEMETS, TÕNU KALM, HEIMO HODANJONOK
FAGOTT KULVO TAMRA, JOHANNA TUVI, ELLE FUCHS
TROMPET KARL VAKKER, MARTI SUVI, VILJAR LANG
METSASARV JAN PENTŠUK, URMAS HIMMA, HANNES METSSALU, KRISTIINA LUIK, MARIE JAKSMAN
TROMBOON KAIT TIITSO, RAIN KOTOV, TÕNU PÄRTIN, AIVO KODDANIPORK
LÖÖKRIISTAD ILJA ŠARAPOV, VALDEKO VIJA, ILMAR VARJUN
KÜLALISED
TROMPET PRIIT RUSALEPP, PRIIT SONN, MARCIS RUNKA
TROMBOON GUNNAR PETTAIG, ARTUR KIIK

“Reaalsuse kopeerimine võib olla hea asi, aga ise reaalsuse loomine on parem... Palju parem”

Giuseppe Verdi

MITMENÄOLINE “AIDA”

“Aida” kirjutamise ajal puhusid Egiptuses värsked tuuled. 1869. aastal avati nii Suessi kanal kui Kairo ooperimaja. Toonane Egiptuse asevalitseja Ismail Paša oli kõige euroopaliku suur austaja ja ooperimaja avamine oli üks tema suurejoonelisi projekte Egiptuse ja Euroopa kultuuri lõimimiseks. Tema unistus oli, et ooperimaja avataks kuulsaima kaasaegse ooperihelilooja – **Giuseppe Verdi** – teose esmaettekandega. Verdi, kes oli sellel hetkel oma karjääri tipul, lükkas ettepaneku tagasi ja ooperimaja avati hoopis “Rigoletto” etendusega. Asevalitseja oli aga harjunud oma tahtmist saama ja tegi vahendajatele ülesandeks Verdi, maksku mis maksab, Egiptuse-teemalise ooperi kirjutamises nõusse saada. Kimbatuses Verdi nimetas lõpuks oma honorariks üüratu summa – 150 000 franki –, ent isegi see ei kohutanud asevalitsejat plaanist loobuma. Heliloojalt jah-sõna saamisel sai aga lõpuks määravaks hoopis väide, et kui maestro ooperit kirjutama ei soostu, pöördutakse sama ettepanekuga Wagneri või Gounod’ poole. Seda keevalise Verdi uhkus muidugi ei lubanud ja vastumeelselt andis ta oma nõusoleku, sõnades: “Kui keegi oleks mulle kaks aastat tagasi öelnud, et “sa kirjutad Kairole ooperi”, oleksin ma teda hullumeelseks nimetanud… nüüd aga paistab, et olen ise mõistuse kaotanud.” “Aida” esietendus 24. detsembril 1871 ja on tänaseni üks tema armastatumaid oopereid.

Nagu paljud suured meistriteosed, nii on ka „Aida“ mitmeski mõttes iseenda kuulsuse ahelates. Nii teatakse seda kui pompoosse ooperi võrdkuju – Grand opéra traditsioonide kohaselt kuuluvad „Aida“ juurde massiivne dekoratsioon, eksootilised kostüümid, hiilgavad kooristseenid ja tantsunumbrid. Kasutusel on kõik vahendid, et luua jalustrabav spektaakel. Püramiidide kassikullane hiilgus mõjub aga publiku ärksust uinutavalt ja kipub liigagi sageli varjutama teemasid, mis ooperis tegelikult olulised ja ka praegu ühiskonnas kõnekad on.

Egiptuse asevalitseja palkas Verdi, et ta kirjutaks põneva natsionalistliku spektaakli, ülistaks riigi ajalugu ja võimsust, ent jäärapäisel heliloojal olid muud plaanid. Verdi jäi endale truuks ja põimis “Aidasse” endale olulised teemad – rahvusliku rõhumise, klassivahede- ja sõjavastase sõnumi. Verdi ei külastanud muuseas kunagi Egiptust, kirjavahetuses on ta märkinud, et ei suudaks eales imetleda Vana-Egiptuse tsivilisatsiooni, mille saavutused rajanesid orjapidamisel ja autoritaarsel võimul. Ka „Aida“ libretos paelus teda Egiptuse kullasärast hoopis enam inimese jõuetus teokraatliku riigiaparaadi ees. „Aida“ tegevus toimub nimelt maailmas, kus riik ja kirik on ühendatud üheks, kõikvõimsaks institutsiooniks.

Need lähenemiste erinevused tulevad kenasti esile kui kõrvutada egüptoloog **Auguste Mariette**’i esialgset “Aida” sünopsist ooperi lõppvariandiga. Kui algses sünopsises on etiooplased ühemõtteliselt agressori osas, siis Verdi versioon loost käsitleb neid pigem allasurutud rahvana, kes vabadusvõitlejatena oma riiki võimsa naabri okupatsioonivägede eest kaitsta püüavad.
Ooperi fassaadiks on niisiis sõda kahe riigi - sõjaliselt ülemusliku Egiptuse ja vähemvõimeka Etioopia vahel. Sõja teema oli toonases Euroopas vägagi aktuaalne, sest 1870. aastal puhkes Prantsuse-Preisi sõda, mis muuhulgas lükkas edasi ka “Aida” esietendust.

Selle pealmise kihi all peitub aga sügavalt isiklik draama: Egiptuse väejuhi Radamese armastuse nimel on pea sama tulisesse võitlusse asunud Egiptuse kuninga tütar Amneris ja Etioopia kuninga tütar Aida. Aidat ja Radamest tõmbab teineteise poole, ent riigis, mille motoks on "Surm teistsugustele!" on see suhe eos hukule määratud. Kahe "puhtaverelise" - Amnerise ja Radamese - suhe on küll riigi poolt tunnustatud ja soositud, ent selles puudub vastastikkune armastus. Kolme peategelase konflikt annab ooperile teravuse - varem või hiljem seisavad kõik kolm valiku ees: kas jääda truuks kodumaale või valida armastus? Läbi nende tegelaste laotab Verdi meie ette inimsuhete kirju paleti - usk, armastus, vihkamine, manipuleerimine, lootus(etus) ja reetmine. Selgub, et üheks kõige vaatemängulisemaks peetud ooper on paradoksaalsel kombel hoopis üsna kammerlik. Põhitegevus hargneb tihedalt vaid nende kolme peategelase suhtesõlmede ümber. Kui ainult sellest lähtuda, tundub Vanemuise väike maja oma intiimse õhustikuga „Aida" lavastusele suurepäraseks keskkonnaks olevat.

Saalitulede kustudes annab tegevusele avalöögi ooperi meespeategelane **Radames**, kes lausa põleb soovist oma riigi eest sõtta minna. Sarnaselt Esimese maailmasõja sõduritega ei haara temagi relva mitte vastu tahtmist, vaid isamaa kaitsmise ideest vaimustununa. Manipuleeriv riigiaparaat on teda veennud, et sõda etiooplaste vastu on üllas ja ainuõige ettevõtmine. Alles lahingutandrilt naastes on see propaganda-kaardimaja kokku kukkunud ja Radames näeb, et teispool rindejoont ei seisnud mitte vägivaldsed „barbarid" ja „uskmatud", vaid samasugused inimesed kui temagi. Nagu osutab muusikateadlane **Ralph P. Locke**, ei pruugi see tegelaskuju tingimata olla sõdur: "Ta võib olla kes tahes, kes on liiga kaua uskunud korrumpeerunud, vägivaldsesse süsteemi, lootes, et suudab seda seestpoolt muuta".
Egiptuse printsess **Amneris** on kõrvaletõugatud naine, keda hüljatuse tunne tõukab küsitavate tagajärgedega tegudele, manipuleerimise ja valede teele. Ent mitte ainult - Egiptuse printsessina kehastab Amneris ühtlasi ka absoluutse võimu kandja kalduvust liialdustele. Tema (enese)hävituslikud teod kõnelevad selgelt sellest, kuidas absoluutne võim, eriti kui see on moodustanud „püha liidu" religioosse autoriteediga, kipub võimu kuritarvitama ja korrumpeeruma. Samas on Amneris ainus, kes riigi huvide primaarsuse küsimuse alla seab... ainult selleks, et veenduda, et despootliku riigiaparaadi ees osutuvad üksikisiku kannatused tühisteks. Olgu ta kasvõi printsess.
Vastukaaluks kehastab Etioopia printsess **Aida** ooperis kodanikuühiskonna keskseid väärtusi: indiviidi isikuvabaduste ja inimväärikuse austamist. Orja staatusesse taandatud printsess on pidevalt kaheks rebitud - ühelt poolt südame hääl, teisalt kohustused alistatud maa printsessina. Erinevaid salvestisi uurinud Locke teeb huvitava tähelepaneku, et kuni 20. sajandi keskpaigani annavad Aida rollilahendused aimu peategelase äkilisest iseloomust ja strateegilisest meelest, viimaste kümnendite Aidad on aga Puccini kangelannadele sarnaselt pigem resigneerunud ja passiivsed. Tõepoolest annab see roll esitajale suure tõlgendusvabaduse, sest Aida on nimitegelase kohta harjumatult salapärane kuju. Tihti valib ta vaikimise, kui võiks kõnelda - näiteks Amnerise provotseerivate küsimuste peale ei vasta ta miskit ja alles pärast seda kui Amneris ja Radames on oma pulbitsevad emotsioonid publiku ette

laotanud, ei suuda ta enam keelt hammaste taga hoida. Ka siis, kui sõnumitooja toob uudiseid tema kodumaalt ja rahvas nõuab verist sõjakäiku tema vendade vastu, piirdub ta vaid mõne summutatud silbiga. Tema sisemised üleelamised pääsevad aga kui paisu tagant, kui ta üksi lavale jääb. Siis ilmneb Aida bipolaarne pendeldamine lootuse ja meeleheite vahel - küsimus, kuidas sõlmida rahu iseenda vastandlike tunnete vahel? Alles päris loo lõpus vabaneb ta endale pandud kohustuste koormast ja julgeb soovidele järele andes õnnelikuks saada. Aida leiab küll rahu, ent maksab selle eest oma mõistusega. Alles deliiriumisse vajudes saab ta lõpuks painajatest vabaks.
Nii näeme kuidas isiklike üleelamiste plaan on ka igas tegelases vürtsitatud laiema ühiskondlike probleemide taustaga. Itaalia vabastamisliikumise aktiivse liikmena toetas Verdi oma ooperites ikka rõhutud rahvaste õigust anastajate vastu üles tõusta ja samade ideaalide eest seisab ta ka „Aidas“. Aida ja tema isa Amonasro on võõral maal vangis, mis andis heliloojale suurepärase võimaluse oma veendumused taas muusikasse valada. Egiptus on selles ooperis sarnane 19. sajandi Euroopa impeeriumitega, samas kui etiooplased esindavad nende koloniaalvaldusi. Kuigi tekstis on kirjas, et etiooplased on agressorid, kes on üle võõra piiri tunginud, annab muusikaline materjal selgelt märku sellest, et olukord on vastupidine. Teise osapoole süüdistamine oma pattudes, on üsna tuttav retoorika imperialistlike ambitsioonidega riigi demagoogiaarsenalist. Ka egiptlaste koorinumbrisse on helilooja soovil lisatud otsene tsitaat Preisi kuninga kõnest, nii et Verdi ise nägi selget paralleeli „Aida“ egiptlaste ja oma kaasaegse Bismarcki Saksamaa vahel.

Selle mõttega edasi mängides võime leida ka võrdlusi, mis muudavad „Aida“ lavastamise tänapäeval vägagi kõnekaks: ooperisse on sisse kirjutatud üldistused, mis peavad paika mistahes võimu kohta, mis püsib „vere ja raua“ abil. Selles mõttes on ooperis esitatud Egiptuse riigikorraldus üsna sarnane Nõukogude Liidu, Putini Venemaa või Põhja-Koreaga, kus riikliku poliitika keskmes ei ole mitte kodaniku vabadused ja inimõigused, vaid sõjalise võimekuse fetišeerimine ja süstemaatiline manipuleerimine patriootlike tunnetega. Heroilise muusika taustal kõlavad koori suust ksenofoobsed hüüatused nagu: „Surm kõigile võõrastele!” ja et sõda õigustab “jumalik tahe”.

Nii ei näe ka PromFesti “Aidas” maalitud püramiidide ja pruuniks võõbatud orjapoisse, vaid pigem on see katse kombata suure poliitilise vaatemängu piire, mis haarab rahvuseid sõjakeerisesse ja muudab kellegi suva järgi sadade inimeste saatust. PromFesti „Aida“ saab olema õnneliku lõpuga – andes lootust, et ka kõige väljapääsmatumast olukorrast peab leiduma väljapääs. Ja ooperi lõpetab sobivalt tegelane, kes kõigi sündmuste käigus enim muutub – Egiptuse printsess Amneris –, lausudes publikule, lavalolijatele, aga ennekõike iseendale: „Rahu!“. Üleskutse, mis omandab meid ümbritsevas heitlikus maailmas väga sügava tähenduse.

Madis Nurms

Erki Pehk

Muusikaline juht ja dirigent

Erki Pehk on lõpetanud Tallinna Konservatooriumi kooridirigendina prof Ants Üleoja klassis. Orkestridirigeerimist õppinud Peeter Lilje, hiljem Paul Mägi juhendamisel. Täiendanud end Läti Muusikaakadeemias 1992-1994 ja Londonis Guildhall School of Music & Drama's 1997. On olnud kooridirigeerimise õpetaja Tallinna Muusikakeskkoolis, Tallinna Raekoja Kammerkoori dirigent ja "Kuningliku Kvinteti" asutaja ja laulja. Aastatel 1994 – 2011 oli Erki Pehk dirigent Rahvusooperis Estonia. 1998. aastast oli ta muusikaline juht paljudele Smithbridge Productions'i (hiljem Muusikaliteater) lavastustele Tallinna Linnahallis. Aastal 2000 lõi ta projektipõhise XXI Sajandi Orkesteri.

Alates 2001. aastast on Erki Pehk Klaudia Taevi nimelise rahvusvahelise ooperilaujate konkursi ja sellest välja kasvanud Pärnu Rahvusvaheline Ooperimuusika Festivali PromFest kunstiline juht. Festivali korraldamise ja Massenet' Thaisi lavaletoomise eest pälvis ta 2010 Eesti Teatriliidu aastapreemia.

Madis Nurms

Lavastaja ja kunstnik

Madis Nurms on omandanud sotsiaalteaduste bakalaureusekraadi Tallinna Ülikoolis (2007) ja kunstiteaduste magistrikraadi cum laude Eesti Kunstiakadeemias (2009). Varem on ta lõpetanud Tallinna Ülikooli meediaõpetuse lisaeriala (2006) ning täiendanud end Peterburi Humanitaar- ja Sotsiaalteaduste Ülikoolis (2007).

Suuremate erialaste töödena on valminud kunstnikutöö ooperitele "Tsaari Mõrsja" (2013, lavastaja Teet Kask); "Attila" (2011, lavastaja Üllar Saaremäe); "Nahkhiir" 25 Belgia ja Hollandi teatris (2011, lavastaja Hans Nieuwenhuis); "Thais" (2009, lavastaja Mai Murdmaa); "Carmen" (2007, lavastaja Marko Matvere); lava- ja valguskujundus maailmakuulsa soprani Barbara Hendricksi soolokontserdil Pärnu Kontserdimajas (2007), PromFesti finaalkontserdi valguskujundus (2007 - 2013), PromFesti Kevadise Ooperigala valguskujundus (2006), Puccini Gala lavakujunduse kontseptsioon (2008) ning tantsulavastused „GO – mäng kahele" (2014, Teet Kask), „Veealune kuningriik" (2010) ja „Ohlala...Ça c'est passé comme ça" (2012, Tõnu Veiler).

Aastal 2009 oli abikunstnik Maastrichti Opera Zuid ooperi "Dido ja Aeneas" lavastuse juures (lavastaja Hans Nieuwenhuis). Samal aastal valguskunstnik Jean Kalman'i assistent Brüsseli Théâtre Royal de la Monnaie ooperite "Iphigénie en Aulide" ja "Iphigénie en Tauride" väljatoomisel (lavastaja Pierre Audi).

2015. aasta mais teeb ta ooperiga „Aida" oma lavastajadebüüdi, septembris kujundab Eduard Tubina balleti „Kratt" lava Rahvusooperis Estonia (lavastaja Marina Kesler)

Teet Kask
Koreograaf

Teet Kask lõpetas 1986. aastal Tallinna Balletikooli ning 2005. aastal koreograafia eriala (Master of Arts Choreography) City University's Londonis.

Kask töötas aastatel 1986–1989 Rahvusooperis Estonia, 1989–1990 Rootsi Kuninglikus Ooperis ning 1990–2004 Norra Rahvusooperis balletiartistina, 1997 sai Teedust vabakutseline lavastaja-koreograaf. Koreograafina otsib Kask väljendusmaterjali klassikast ning kaasajast asetades tulemuse eksperimentaalsesse raami.

Teet Kase looming hõlmab üle 45 lavastuse. Koreograafi viimaste tööde hulka kuuluvad Lionel Barti muusikal "Oliver" (2012, Thbilisi Riiklik Ooperi ja Balletiteater, Rustaveli Draamateater), PromFesti raames lavastatud Nikolai Rimski-Korsakovi ooper "Tsaari mõrsja" (juuni 2013, PromFest, Pärnu), "Clocks'n'Clouds" (2014, Norra Rahvusballet), "GO - mäng kahele" (2014, Vanemuine), "Sylvia" (2015 Eesti Draamateater). 24.oktoobril 2015 esitendub Teatro di Milanos ballett "Anna Karenina".

Margus Vaigur
Valguskunstnik

Margus Vaigur lõpetas Viljandi Kultuurikolledži valguskujunduse eriala 2003. Aastail 1994-2002 töötas ta Viljandi Draamateatris Ugala valgusmeistrina ning aastast 2002 on ta Pärnu teater Endla valgusala juht. Vaigur on tunnustatud valguskunstnik, kes teinud silmapaistvat tööd nii Eesti teatrites kui välisriikides.

Valguskujundusi Endlas: “Kaasavaratu” (Ostrovski, Lensment), “Ekke Moor” (Gailit, Palu, 2002), “Meie linnake”(Wilder, Borodin), “Raimund” (Palu, 2003), “Tumedad hirved” (Abele, Palu), “Suudle mind, Kate!” (Porter, Kuningas, 2004), “Kosmonaudi viimane teade naisele, keda ta endises Nõukogude Liidus kunagi armastas” (Greig, Noormets), “Mis värvi on vabadus” (Unt, Palu, 2005), “Nagu poisid vihma käes” (Ashilevi, Noormets), “Võikõllane üü” (Kruusvall, Keerd), “Väike Illimar” (Tuglas, Palu), “Liblikas ja peegel” (Kaplinski, Kalmet, 2006), “Kokkola” (Klemola, Vihmar), “Karge meri” (Gailit, Kasterpalu, 2007).

Valguskujundusi mujal: “Orkestriproov” (Fellini, Baskin, Narva Aleksandri kirik), “Sebastian” (Waugh, Rohumaa, Tallinna Linnateater, 2004), “Georg” (Vadi, Vaarik, Smithbridge Productions, Tallinna Linnahall), “Tuhkatriinu” (Rodgers/Hammerstein, Spriit, Smithbridge Productions, Tallinna Linnahall, 2005), “Must munk” (Nordgren, Heikinheimo, Vaasa Ooper, Soome), “Via Crucis 2006” (Heikinheimo, Helsingi, Soome), “Vabamõtleja” (Schmitt, Kalmet, Vanemuine), “Eesti matus” (Kivirähk, Lepik, Valmiera Draamateater, Läti, 2006), “Via Crucis 2007” (Heikinheimo, Helsingi, Soome, 2007).

Margus Vaigur on olnud kõigi PromFesti ooperilavastuste valguskunstnik - “Rigoletto” (Verdi, Priimägi, 2003), “Deemon” (Rubinštein, Unt, 2005) , “Carmen” (Bizet, Matvere, 2007) ja “Thais” (Massenet, Murdmaa, 2009), “Attila” (Verdi, Saaremäe, 2011) ja “Tsaari Mõrsja” (Rimski-Korsakov, Kask, 2013).

Jelena Karpova
Liikumisjuht

Lõpetas Tallinna Koreograafiakooli (1980) ja Tartu Ülikooli kehakultuuri teaduskonna (2006) .

Aastatel 1980 – 2005 oli Vanemuise teatri balletisolist. On osalenud klassikalistes ja moderntantsulavastustes, lisaks operettides ja muusikalides. Karpova on õpetanud Vanemuise Tantsu- ja Balletikoolis klassikalist ja karaktertantsu. Lavastanud sealsetele õpilastele kontsertnumbreid ning lühiballette “Talvemuinasjutt”, “Lumekuninganna”, 2003 lavastas Vanemuises lasteballeti “Tulipunane lilleke”mis võeti ka Vanemuise repertuaari, “Aastaajad”,”Tantsurõõm”.

Lisaks lavastanud Debussy-õhtu “Maskid” (2001) Tartu Ülikooli Ajaloomuuseumis, olnud liikumisjuht Vanemuise lasteooperis “Hansuke ja Greteke” (2001) ja liikumise ning tantsude seadja operetis “Bajadeer” (2001), „Nahkhiir“ (2004), „Krahvinna Mariza“ (2004).

Jomante Šležaite
Aida

On 2013. aastal toimunud Klaudia Taevi nim. Ooperilauljate Konkursi võitja.

Jomante Šležaite lõpetas Kaunase Vytautas Magnuse Ülikooli Muusikaakadeemia (2011) (Prof. Vladimiras Prudnikovas) ja Leedu Muusikaakadeemia (2015).

On oma oskusi täiendanud teiste seas ka Ingrid Kremlingu (Hamburg), Wojciech Starostecki (Praha) ja Verena Reini (Berlin) meistriklassides.

Šležaite on andnud kontserte Poolas, Soomes, Saksamaal, Tšehhi Vabariigis, Leedus ja Eestis. Šležaite on mitmete vokaalkonkursside laureaat, nende seas on ka Tiit Kuusiku Rahvusvaheline Kammerlaulu konkurss (2. preemia 2012, Pärnu), soololaulu rahvusvaheline konkurss Kaunases (2. preemia, 2012), rahvusvaheline laulukonkurss Lonigos (2. preemia, 2010, Itaalia) ja Klaudia Taevi nim. Ooperilauljate Konkurss (1. preemia 2013).

Anželina Švatška

Amneris

On 2005. aastal toimunud Klaudia Taevi nim Ooperilauljate Konkursi võitja.

Anželina Švatška on Ukraina Rahvusooperi solist. Ta on lõpetanud Kiievi Konservatooriumi prof. G. Tuftina lauluklassis. Enne seda oli tal dirigent-koormeistri haridus. Aastast 2001 on ta Ukraina teeneline kunstitegelane. Lisaks < Klaudia Taevi nim. Konkursi võidule (2005) on Švatška Mirjam Helini rahvusvahelise lauljate konkursi diplomand (1999); Rahvusvahelise Altchevski nim. konkursi laureaat (2001) ja Tšaikovski nim. konkursi diplomand (2002).

Švatška on tunnustatud kammermuusikainterpreet. Tema repertuaari kuuluvad Bachi, Händeli, Glucki, Mozarti, Mendelsohni ja teiste teosed.

Olulisteks rollideks on talle Amneris (“Aida”), Carmen (“Carmen”), Marina Mnešek (“Boris Godunov”), Delila (“Simson ja Delila”), Eboli (“Don Carlos”), Laura (“La Gioconda”), Angelina (“Cenerentola”) jt. Carmeni nimirolli on Švatška esitanud üle 170 korra.

Eduard Martõnjuk
Radames

On lõpetanud Dnepropetrovski Riikliku Teatrikolledži draama- ja muusikateatri näitlejana 1996. aastal.

On aastast 2004. Valgevene Riikliku Akadeemilise Suure Ooperiteatri solist ja 2011. aastast Venemaa Bolshoi teatri külalissolist. Varem on solistina kuulunud Valgevene Riikliku Muusikateatri, Uurali operetiteatri ja Odessa Muusika- ja Komöödiateatri koosseisu.

On pälvinud preemiaid Rahvusvahelisel Opereti- ja Muusikaartistide Konkursil Odessas ja Rahvusvahelisel Kunstifestivalil Pyongyangis Põhja-Koreas.

Olulisi rolle: Don Jose (Carmen), Pinkerton (Madama Butterfly), Cavaradossi (Tosca), Rodolfo (La Boheme), Hertsog (Rigoletto), Radames (Aida), Erik (Lendav hollandlane), German (Padaemand) jt

Samsons Izjumovs

Amonasro

Läti üks kuulsamaid baritone lõpetas Läti Muusikaakadeemia (1979) Prof. Guri Antipovi õpilasena. 1978. aastast on Läti Rahvusooperi solist. On mitmete rahvusvaheliste konkursite laureaat sh Rahvusvaheline Alfrēds Kalniņši konkurss (II preemia, 1975), Georg Otsa nim. Konkurss (I preemia, 1985). Izjumovs on teinud koostööd dirigentidega R.Koffman, V.Gergijev ja J.Kolobov. On esinenud Läti, Venemaa, Leedu, Eesti, Saksamaa, Poola, Hollandi, Austria, Šveitsi, Belgia, Inglismaa, Soome ja Itaalia lavadel.

Tema repertuaari kuulub ka lai valik vokaalteoseid, sealhulgas Mozarti ja Verdi Reekviemid, Brahmsi "Saksa Reekviem ja Orffi "Carmina burana".

Laulis Vanemuises "Rigoletto "nimirolli 2013. aastal.

Romans Polisadovs

Ramfis

Romans Polisadovs on lõpetanud Riia Polütehnilise Instituudi arhitektuuriosakonna (1990) ja Läti Muusikaakadeemia ja Weimari Muusikaakadeemia.

On aastast 1994 Läti Rahvusooperi solist. 2010. aastal debüteeris Milaano La Scalas Komtuurina Mozarti "Don Giovannis.

Tema repertuaari kuuluvad Mozarti Requiem Mass in D Minor ja Verdi Reekviem. 2002. aastal võitis I preemia Rahvusvahelisel Muusikafestivalil Rhodosel, Kreekas. On andnud soolokontserte Riias, Moskvas ja Pariisis.

Polisadovs osales ka Mati Undi lavastatud ooperis "Deemon", mis etendus 2015. aastal Endla teatris Promfesti raames.

Märt Jakobson
Egiptuse kuningas

On lõpetanud Eesti Muusikaakadeemia Mati Palmi ja Raimond Alango lauluklassis (1998) ja magistriõppe professor J. Ryhäse juures (2007). On end täiendanud Peterburi Maria teatris (2000)
Töötab Vanemuise teatris 1991. aastast, alates 1997. aastast ooperisolistina. Aastatel 2008-2009 oli Rahvusooper Estonia solist. On esinenud kontserditel Eestis, Soomes, Poolas, Venemaal, Valgevenes

Mõned olulised rollid: Zuniga (“Carmen”), Talbot („Maria Stuarda”), Le Bailli – Massenet’ „Werther” (2012), Ferrando – Verdi „Trubaduur” (2008), Sparafucile, Monterone, Ceprano (“Rigoletto”), Colline („Boheem”), Sarastro („Võluflööt”)

Reigo Tamm
Sõnumitooja

Reigo Tamm lõpetas 2008. aastal Tapa Gümnaasiumi ja asus õppima Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikooli näitleja erialale, juhendajaks Elmo Nüganen. Täiendas ennast näitlemises Londonis Rose Bruford College `is. Aastast 2009 õpib Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias klassikalist laulu (õpetaja Taavi Tampuu). Aastast 2014 Vanemuise teatri ooperisolist. Tema rolle Vanemuises: Ubaldo Piangi (Webberi „Ooperifantoom"), Kubjas Hans (Aintsi „Rehepapp"), Henn (Tubina „Reigi õpetaja"), Camille de Rossillon (Lehari „Lõbus lesk"), Ruiz (Verdi „Trubaduur"), Schmidt (Massenet „Werther"), solist kontsert-lavastuses „Õhtu Straussiga". Rollid mujal: Curly (Rodgersi „Oklahoma"), Isa Uuno (Kivirähki „Sibulad ja šokolaad"), Solist (Tormise „Pariisi linnas Londonis"), Heinz Liebling (Beneši „Haljal aasal"), Cacoblethes (Mederi „Kindlameelne Argenia"). Samuti on mänginud muusikalides „Kevadine ärkamine" ja „Shrek". 2013 aasta suvel laulis Aix-en-Provence ooperifestivali kooris.

PROMFESTI OOPERID

Vanemuise teatri ja PromFesti koostöös valmiv “Aida” on juba seitsmes lavastus PromFesti lavastuste reas. Aastal 1996 pandi Pärnus alus rahvusvahelisele noorte ooperilauljate konkursile. Et teha sümboolne kummardus esimestele lauluõpetajatele, ei saanud konkurss ootuspäraselt mõne kuulsa laulja nime, vaid ristiti hoopis armastatud pedagoogi Klaudia Taevi järgi. Tänaseks on konkursi ümber kasvanud mahukas festival PromFest, mis toob igal paarituarvulisel aastal Eestisse hulgaliselt noori talente ja ooperimaailma tipptegijaid.

Ooperiprojektide mõte sündis festivali kunstilisel juhil **Erki Pehkil** pärast teist Klaudia Taevi nim konkurssi. Kandev idee seisnes selles, et lisaks rahalisele preemiale võiks noori lauljaid premeerida ka pearollidega ooperilavastuses. Sõltuvalt konkursi tulemustest otsustatakse järgmise ooperiproduktsiooni teos ja koosseis. Sel moel täitis PromFest esmalt Klaudia Taevi konkursi toonase võitja, sopran **Anna Samuili** unelma ning ta sai võimaluse laulda oma lemmikrolli - Gildat „Rigolettos“. “Anna tunnistas, et tahaks Gildat laulda, aga arvas, et on selleks liiga noor, ehk pakutakse seda rolli kümne aasta pärast. Mõtlesin, miks mitte nüüd?” meenutab Pehk kõige algust.

G. Verdi “Rigoletto” 2003

Esimese pääsukese lavastajaks kutsuti **Linnar Priimägi,** kelle lavastuse juhtmõte kõlas: “Narrus on pimedus.” Lavastaja ise selgitas oma kontseptsiooni nii: “Verdi tuntud ooper “Rigoletto” on lugu pimedast narrusest. Isa armastab pimesi oma tütart, peites teda inimeste eest, tütar armastab pimesi hertsogit, pidades teda üliõpilaseks, hertsog armastab pimesi kõiki kauneid naisi, keda enda ümber näeb, narr vannub pimesi kättemaksu hertsogile, tema tütar tapetakse pimesi... Ja seda kõike saadab Verdi ühe kauneima ooperi muusika”.

Pärnu teatrist Endla, mis kannab oma ajaloos pikka muusikateatri tegemise kogemust, sai mõneks ajaks taas loominguline kodu ooperilauljatele ja orkestrile. Toonane teatridirektor **Ain Roost** viskas nalja, et nüüd on täiuslikust õnnest veel puudu vaid oma balletitrupp.

„Teatud piirides on ka ooper nagu tühi anum: seda on võimalik täita. Sellest annab tunnistust Priimäe lavastuski. “Rigoletto” tegelaste teatud motiive taandades või täpsustades on ta ka lugu ennast teisendanud. Kõnekaim selles aktsentide ümbermängimises tundub olevat Rigoletto kuju “väiksemaks” tõlgendamine — osutamine väikese inimese raevukale, kuid kokku võttes rumalale, abitule, sõgedale püüdlusele armastuse ja kaitstuse turvasaarekese järele.“

Evi Arujärv — Teater.Muusika.Kino. juuli 2003

Rubinsteini „Deemon“ 2005

Kolmanda konkursi võitis Leedu bariton Laimonas Pautienius, kelle valik langes vene helilooja romantilisele teosele, mis eestlastele ennekõike tuttav ühe Georg Otsa lemmikrollina. Müstilise sisuga ooperit kutsuti lavastama **Mati Unt**, kes tegi Deemoniga

Rigoletto

Deemon

Carmen

Attila

Tsaari Mõrsja

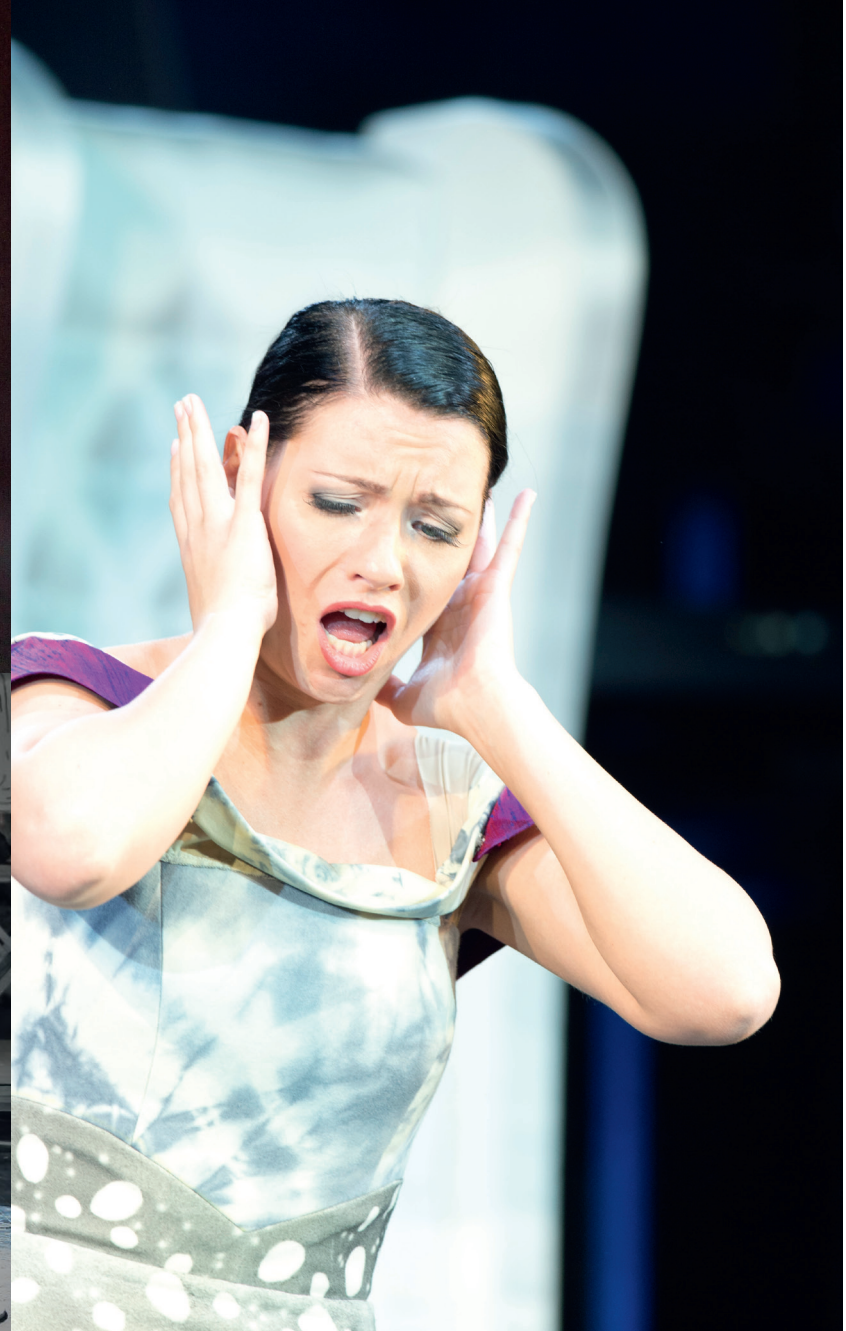

oma ooperidebüüdi. „Selles ooperis ei tähenda deemon muud kui Luciferi, taevast allavisatud inglit, minu arust on see ilus," selgitas lavastaja oma plaane enne proovide algust. "Me teeme kaunis minimalistliku, ikka karmi värgi ja mingit magusat pulli siin ei ole."

Pärast esietendust pealkirjastas Postimees ooperigurmaan **Alvar Loog**'i arvustuse „Undile maksimumhinne". Artiklis juhib Loog tähelepanu sellele, mis on PromFesti ooperilavastustes erilist, lausudes: „Undi Deemon on väärikas järg kahe aasta eest samas etendunud Linnar Priimäe Rigolettole. Lavastajate valikuga oleks korraldajad justkui taganud oma üritusele nii tähelepanu kui kunstilise taseme, garanteerides, et tulemus saab olema kõike muud kui kostüümidega kontsert. Noorte lauljate konkursi egiidi all on Pärnus seega paradoksaalsel kombel viljeldud hoopis lavastajaooperit."

Mitmed kriitikud tunnistasid selle lavastuse puhul eriti oluliseks valguskunstniku rolli, kelle kontseptsioon minimalistlikus lavaruumis eriti eredalt särama lõi. Kõigi PromFesti lavastuste valguskunstnikuks on olnud Endla teatri valgusala juht **Margus Vaigur**. Tasub mainimist, et just „Deemoni" puhul teenis ta pressilt ära ülivõrdes komplimendid – arvustustes nimetati teda „Valguskunstnikuks" suure algustähega ning tema valgusrežiid "uskumatuks" ja „hämmastavaks".

Paraku jäi „Deemoni" lavastus legendaarse kirjandus- ja teatrimehe Undi viimaseks teatritööks.

„Tegu on siinkirjutaja arvates vaieldamatult selle hooaja eredaima ooperilavastusega."

Heili Vaus-Tamm – Sirp. 12. august 2005

G. Bizet' „Carmen" 2007

Järgmine konkurss tõi endaga täiesti uued tuuled – nimelt ei suutnud žürii esmakordselt võitja osas kokkuleppele jõuda. Kaks metsosopranit - **Anželina Švatška** Ukrainast ja **Huiling Zhu** Hiinast olid oma esitustes nii võrdsed, et žürii otsustas preemia kahe lauljanna vahel jagada. Kolmandaks ooperilavastuseks oli niisiis vaja leida roll, mis neile mõlemale sobiks. Nii nägigi Pärnu Endlas ilmavalgust G.Bizet tulise „Carmeni" uusversioon. Huvitavaks tegi asja see, et kui vokaalselt võimekuselt võisid metsod ühe pulga peal istuda, siis isikuomadustelt erinesid naised teineteisest kui öö ja päev. Nii sai ka Švatška Carmen häbenematult ülevoolav ja erootiline, samas kui Zhu tegelaskuju oli pingestatum ja põles pigem seesmise leegiga. „Carmeni" lavastas **Marko Matvere**, kes ütles, et on juba varemgi Erki Pehkiga palju muusikateatri teemal arutlenud: „Oleme mõlemad leidnud, et muusikalavastuses peaks olema rohkem draamat. Me teeme oopereid, kus punnis kõhtudega vanamehed lavale tulevad, ajavad jalad harki ja hakkavad siis puumõõkadega vehklema. Mina tahaks näha teistsugust ooperit, kus on rohkem näitlemist".

Muusikateadlane **Kristel Pappel** hindas selle eesmärgi pärast etenduse nägemist saavutatuks, sõnades: „Lavastuse tugevaimad stseenid olid kahe-inimese-stseenid, mis olid detailselt paika pandud ja hästi läbi töötatud – justkui oleks kaamera sõitnud tegelastele lähedale ja suurendanud iga mõtte- ja tundemuutust. Matvere saavutas selle, et kaks inimest tõepoolest suhtlesid laval ja ühe reageering tingis teise käitumise, millest omakorda kasvas kogu sündmuste ahel."

"Pole mingit kahtlust, et Pärnu ooperifestivali raames lavastatud Bizet' "Carmen" on meie väikeses kultuuriruumis suursündmus. /---/ Pehki-Matvere-Nurmsi "Carmen" pole mingisugune museaalne või siis etnograafiline vaatemäng. See on nüüdisaegne stiliseeritud teater, kus ei kardeta teha ka vallatusi."

Andres Laasik, Ruth Alaküla, Eesti Päevaleht. 30. mai 2007

J. Massenet' „Thais“ 2009

Ühes taktis ooperiprojektidega kasvas üha võimsamaks ka Klaudia Taevi konkurss. Esikoha pälvis Lõuna-Korea tenor **Ji-Min Park**, II koha **Veronika Džiojeva** Venemaalt ja kolmas preemia läks jagamisele Valgevene baritoni **Ilja Siltšukovi** ja Eesti tenori **Oliver Kuusiku** vahel.

Kuna Ji-Min Park oli juba seotud lepinguga Covent Gardenis, toodi omamoodi julgustükina Endla lavale Jules Massenet' „Thais“, mille pearollid sobisid suurepäraselt kolmele ülejäänud võitjale. Massenet kirjutas „Thaisi“ ameerika sopranile **Sybil Sandersonile** ja see on saanud kuulsaks kui imekaunis ent üliraske roll, mis nõuab esitajalt erakordselt andekust. See on ka põhjus, miks seda ooperit niivõrd harva lavale tuuakse. Eestis ei olnud „Thais“ selleks hetkeks veel kordagi kõlanud. Nimirolli laulnud sopran Džiojeva ütles aga enne esietendust, et ta ei pea partiid endale eriti raskeks, pigem on harvade esituskordade taga keeruline dramaturgia: „Lavastajal on väga raske seda lavale tuua. Vaja on suurt fantaasiat. Laval ei mölla kired nagu Bizet' "Carmenis". "Thais" on varjatud sisuga, seda peab tunnetama. Muusika on samas fenomenaalne ja mul on suur õnn sellist rolli laulda.“ Ooperit lavastama kutsuti eesti balleti grand-old-lady **Mai Murdmaa**. Võetud kunstiline risk õigustas end ja PromFesti kunstiline juht Erki Pehk pälvis festivali järjepideva kunstilise juhtimise ja ooperi „Thais“ lavaletoomise eest Teatriliidu aastapreemia.

„Thaisi" lavastus tõuseb tähelepanu keskpunkti kahes kategoorias. Süvapsühholoogiline ja tegelaskujusid armastusega kohtlev tõlgendus teeb au lavastusmeeskonnale. „PromFesti" põnevad lavatööd ning nende kasvulava Taevi konkurss on tõusnud iseseisvaks nähtuseks Eesti muusikaelus annavad välja veel noore dirigendi Erki Pehki elutöö mõõdu. Sellised lavastused nagu Mati Undi „Deemon", aga ka Mai Murdmaa ja Madis Nurmsi „Thais" tõstavad „PromFesti" Eesti ooperielu suuremate õnnestumiste ritta.

Heili Vaus-Tamm – Sirp. 12. juuni 2009

G. Verdi „Attila“ 2011

VI Klaudia Taevi konkursi parim oli ühtlasi konkursi noorim osavõtja, Valgevene bass **Anatoli Sivko**. Lavastuse koor ja orkester tulid sel korral Kaunase Riiklikust Muusikateatrist. See rahvusvaheline koostöö päädis sellega, et PromFesti lavastust mängiti veel kaks hilisemat hooaega ka Leedu ooperisõpradele Kaunases. „Attilal“ oli ka kaks külalisesinemist Eestis - üks Vanemuise teatris ja teine augustikuus Birgitta Festivalil Tallinnas. Sarnaselt „Thaisile“ on ka „Attila“ ooperilavadel üsna harv külaline, ka MET' võttis selle esmakordselt mängukavasse alles 2010. aastal. Ooper on nooruslikult tuline justnagu Verdi isegi selle kirjutamise ajal. Võibolla on seda sobivam, et nimirollis astus lavale vaid 24. aastane Sivko.

Lavastaja **Üllar Saaremäe** kinnitas enne ooperi kallale asumist, et tegu on suure väljakutsega: „Olin kursis, et PromFest kaasab oma projektidesse ooperilavastajatena inimesi muudest loomingulistest ringkondadest, nagu draamalavastajad ja näitlejad, aga oodata, et pakkumine jõuaks minuni, ma tõesti ei osanud.“ „Attila“ koreograafiks oli **Oleg Titov**, kelle rolli koorinumbrite dünaamiliseks loomisel vaatajad eriti tähtsaks pidasid.

„Vaatamata sellele, et ooperi libreto jääb oma sisukuselt ja tegevusliinide loogikalt kõvasti alla Verdi hilisperioodi ooperitele, kus kirjanduslik algmaterjal maailma tipptegijatelt, on "Attila" muusikaline materjal nii meloodiaküllane, dramaturgiliselt vaheldusrikas ja kirglik, et melomaanile ei oska paremat kingitust soovida. Et lauljadki on viimseni tipptasemel, julgen väita, et selle produktsiooniga ei jääks "PromFest" häbisse ühelgi Euroopa laval.

Tiiu Levald - Pärnu Postimees. 14. juuni 2011

N. Rimski-Korsakov „Tsaari Mõrsja“ 2013

„Tsaari Mõrsja“, peaosades astusid lavale eelmisel konkursil pärjatud Valgevene bariton **Andrei Savtšenko** ja Läti sopran **Elina Šimkus**, neile sekundeeris 2005. aasta võitja Angelina Švatška. Ooperi uuslavastus valmis koostöös Kaunase Riikliku Muusikateatriga ja Pärnu Endla teatriga. Pärast kevadsuviseid etendusi Pärnus ja külalisetendust suvel Pirita kloostris jäi uus “Tsaari mõrsja” Kaunase muusikateatri püsirepertuaari. Juba praegu Lätis staaristaatust nautiv Šimkus pidas enne esietendust oluliseks rõhutada, et sai rolli koos konkursivõiduga: „Olen selle üle väga õnnelik. Paljudel võistlustel on rahalised auhinnad, kuid puudub võimalus võistlusjärgselt ooperirollis üles astuda. Esinemisvõimalus on noortele lauljatele aga isegi olulisem kui raha. Loodan, et see inspireerib teisigi noori lauljaid sellest võistlusest osa võtma.“

Ooperi lavastajaks kutsuti Teet Kask. „Ma ei pidanud vajalikuks lavastada ajalootundi,” selgitas ta oma lähenemist materjalile. “21. sajandi teater on mõeldud 21. sajandi inimese jaoks ja üldinimlikud väärtused ei jäta publikut ükskõikseks tänapäevalgi. Fookuses oli teha head teatrit harukordse muusika ja põneva dramaatikaga.”

„PromFesti lavastuste vastuoluline esteetika kõnnib oma võõritavuses sageli kui õhukesel noateral. Ilu pjedestaalile tõstmise nimel eiratakse julgelt reegleid: erotiseeritud kujundid, paksud värvid, jõuline emotsionaalne laeng. Kes välja ei kannata, paneb silmad kinni. Muusikaline pool on reeglina kvaliteetne ja ka vähem õnnestunud lavastused mõjuvad alati värskendava raputusena.“

Anne Prommik - Sirp. 20. juuni 2013

G. Verdi „Aida“ 2015

Eelmise Taevi konkursi esikoha pälvis Leedu sopran **Jomante Šležaite**, kelle unelmateroll Aida täna õhtul teie ette jõuab. Ühe suure uuendusena on ooperilavastuse koduteatriks sel korral Vanemuine Tartus. Vanemuise laval toimuvad ooperi proovid, töökodades valmivad kostüümid ning lavakujundus, külalissolistide ridu täiendavad Vanemuise lauljad, neid omakorda saadavad Vanemuise sümfooniaorkester ja koor. Viimati jõudis “Aida” Vanemuise lavale 25. novembril 1961. Lavastaja oli **Udo Väljaots**, dirigent **Erich Kõlar.** „Aida“ lavastaja on sel korral teatrikunstnik **Madis Nurms**, kes on andnud PromFesti lavastustele visuaalse lihvi juba 2007. aastast.

Järgmise ooperiprojekti peaosalised selgugvad juba 27. mail Pärnu Kontserdimajas, kus pärjatakse üheksanda Klaudia Taevi nim. Konkursi parimad lauljad.

GIUSEPPE VERDI

Aida

CO-PRODUCTION OF PROMFEST AND THEATRE VANEMUINE PREMIERÉ MAY 20TH, 2015

MUSICAL DIRECTOR AND CONDUCTOR ERKI PEHK
STAGE DIRECTOR AND SCENOGRAPHER MADIS NURMS
CHOREOGRAPHER TEET KASK
LIGHTING DESINGER MARGUS VAIGUR (ENDLA)
MOVEMENT DIRECTOR JELENA KARPOVA (VANEMUINE)
CONDUCTORS MARTIN SILDOS, TAAVI KULL (VANEMUINE)
SCENOGRAPHER'S ASSISTANT HELIN TIKERPUU

REHEARSAL PIANISTS MARGUS RIIMAA, KATRIN NUUME (VANEMUINE)
CHORUS MASTERS PIRET TALTS (VANEMUINE OPERA CHOIR), KADRI LEPPOJA (TARTU NOORTEKOOR)
STAGE MANAGER – ÜLLE TINN
SURTITLES RAGNE SAUL

SOLOISTS

AIDA – JOMANTĖ ŠLEŽAITĖ (LITHUANIA)
AMNERIS – ANGELINA SHVACHKA (UKRAINE) OR VALENTINA KREMEN
RADAMES – EDUARD MARTYNIUK (BELARUS)
AMONASRO – SAMSONS IZJUMOVS (LATVIA)
RAMPHIS – ROMANS POLISADOVS (LATVIA)
THE KING OF EGYPT – MÄRT JAKOBSON (VANEMUINE)
MESSENGER – REIGO TAMM (VANEMUINE)
THE SYMPHONY ORCHESTRA AND OPERA CHORUS OF THE THEATRE VANEMUINE
TARTU YOUTH CHOIR

PREMIERE ON MAY 20, 2015
TARTU, THEATRE VANEMUINE

Erki Pehk

Musical director and conductor

Estonian conductor Erki Pehk studied at the Estonian Academy of Music in Tallinn. He continued his studies in orchestra conducting at the Latvian Academy of Music. In 1997 he finalized his studies as a postgraduate student at the Guildhall School of Music and Drama in London. 1994-2011 he was engaged as a conductor at the Estonian National Opera.

As an international guest opera conductor he has conducted in Belarus State Academic Opera and Ballet Theatre, Kaunas Music Theatre, Varna Opera, Burgas Opera and Erfurt Music Theatre. In November 2010 he made his debut in the Amsterdam Concertgebouw with the Opera Studio of Netherlands. He also conducted the tours of Die Fledermaus and Die Lustige Witwe with International Opera Productions in various theaters in Belgium and the Netherlands in 2011-2012. Since 2010 he was appointed as the permanent conductor of the Belarus State Radio Symphony Orchestra. He has conducted orchestras in Russia, Ukraine, Lithuania, Latvia, Finland, Bulgaria, Germany, the Netherlands and in France.

Since 2001 he is the Artistic Director of the renowned Klaudia Taev International Competition for Young Opera Singers in Pärnu and in 2005 he was appointed Artistic Director of the Pärnu International Opera Music Festival (PromFest). For artistic achievements with this festival and for the production of Thaïs by Massenet, Pehk was given the State Prize of Musical Theatre of Estonia 2010.

Madis Nurms

Stage director, scenographer

Madis Nurms has a Bachelors degree in Advertising and Imagology from Tallinn University and Masters degree *cum laude* in Scenography from Estonian Academy of Arts. He has improved his skills studying graphic design and media studies in Tallinn and at the St. Petersburg University of the Humanities and Social Sciences.

His important works as a designer include productions for operas "Carmen" (2007, director Marko Matvere), "Thais" (2009, Mai Murdmaa),"Attila" (2011, Üllar Saaremäe), "Tsar's Bride" (2013, Teet Kask), operetta "Die Fledemaus" (2011, Hans Nieuwenhuis), dance performance „Ohlala...Ça s'est passé comme ça" (2012, director Tõnu Veiler) and ballet "GO - a Game for Two" (2014, Teet Kask). The stage design and light design for the concert of Barbara Hendrics (2007) and for the Final concert of PromFest (2007-2013).

In 2009, Nurms worked as an assistant designer for Maastricht's Opera Zuid on the production of "Dido and Aeneas" (dir Hans Nieuwenhuis) and assisted lighting designer Jean Kalman at the Théâtre Royal de la Monnaie (Brussels) on the productions of "Iphigenia in Aulis" and "Iphigenia in Tauris" (dir Pierre Audi)

In May 2015 Nurms makes his debut as a Stage director with "Aida" and in September will design his first production in Estonian National Opera - ballet "Goblin" by E.Tubin (dir Marina Kesler).

Jomantė Šležaitė
Aida

Is the winner of Klaudia Taev Competition 2013. She graduated from Lithuanian Academy of Music and Theatre and Kaunas Vytautas Magnus University Music Academy (class of Prof. Vladimiras Prudnikovas). She has participated at the master classes of Ingrid Kremling (Hamburg), Wojciech Starostecki (Prague) and Verena Rein (Berlin).

Šležaitė has toured with concert programs in Poland, Finland, Germany, Czech Republic, Italy, Latvia

Lithuania and Estonia. Jomantė Šležaitė is the prizewinner of several vocal competitions, amongst which is also the Tiit Kuusik International Lied Competition in Pärnu (2nd prize, 2012), International vocal competition in Finland (Grand Prix, 2011), International competition for romance singers in Kaunas (2nd prize, 2012), The International vocal competition in Lonigo, Italy (2nd prize, 2010), Klaudia Taev Competition, Estonia (1st prize, 2013).

Anzhelina Shvachka

Amneris

Is the winner of the Klaudia Taev Competition in 2005. She is a leading soloist of the National Opera of Ukraine in Kiev. Shvachka has also performed in the production of Bizet's "Carmen" at Norwegian National Opera and collaborated with Montreal Symphony Orchestra in Canada. She has toured in Canada, France, Germany, Belgium, Switzerland, Holland, Denmark, Sweden, Norway, Poland, Slovenia, Estonia, Latvia, Lithuania, Turkey and other countries. Has sung 170 performances of Carmen worldwide.

She is an acknowledged performer of chamber music and her repertoire includes Bach, Handel, Gluck, Mozart, Mendelsohn etc.

Some of her main roles in theatre are: Marina Mnishek (Mussorgsky "Boris Godunov"), Dalila (Saint-Saëns "Samson et Dalila"), Olga (Tchaikovsky "Eugene Onegin"), Eboli (Verdi "Don Carlos"), Lybasha ("Tsars Bride"), Ulrica (Verdi "Un Ballo in Maschera"), Angelina (Cenerentola, Rossini), etc.

Eduard Martyniuk
Radames

Is a soloist of the National Academic Bolshoi Opera and Ballet Theatre of the Republic of Belarus. He graduated from Dnepropetrovsk State Drama College as drama theater actor, music theater actor in 1996. Since 2011 Eduard Martyniuk has been a guest soloist of the Bolshoi Theatre of Russia.

His repertoire includes Vaudémont in Iolanta, Pinkerton in Madama Butterfly, Rodolfo in La Bohème, Jose in Carmen, Cavaradossi in Tosca, the Duke in Rigoletto, Radames in Aida, Vladimir in Prince Igor, Raman in The Grey Legend, etc.

“Pace t’imploro...
Pace, pace, pace.”

Amneris

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi, et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks.
Fondi on võimalik teha annetusi:
SA Tartu Kultuurkapital / SEB pank 10102052050006 / Sampo Pank 334408570002
Märksõna: VANEMUISE FOND

Vanemuise fond tänab:
Olga Aasavit, Mart Avarmaad, Alar Kroodot, Kalev Kaset, Mati Kermast, Eero Timmermanni,
Tartu linna, Vanemuise advendikontserdil annetajaid.

Aasta toetaja

emt Elion

Aasta toetaja

kinema

Aasta toetaja

LARSEN COGNAC

Ametlik autopartner

NISSAN autospirit TURU 47, TARTU

Ametlik hotellipartner Tartus

DORPAT HOTELL

Ametlik hotellipartner Tartus

LONDON HOTELL

Ametlik hotellipartner Tallinnas

park inn Central Tallinn

Tartu heade mõtete linn

GIGA

KUKU

Postimees

KULTUURIMINISTEERIUM

AITAN LAPSI

AS GIGA on Vanemuise Sümfooniaorkestri Kassitoome tasuta suvekontserdi peasponsor.

VANEMUINE

PROM FEST

PÄRNU RAHVUSVAHELINE OOPERIMUUSIKA FESTIVAL

PÄRNU INTERNATIONAL OPERA MUSIC FESTIVAL